

ΟΧΙ χρυσόψαρα σε ΓΥΑΛΕΣ!

του Σύρου Δέλτα

Επιστημονική Ονομασία: *Carassius auratus auratus* (Linnaeus, 1758)

Κοινή ονομασία: Goldfish, Χρυσόψαρα.

Fancy χρυσόψαρα

ΕΙΔΗ ΧΡΥΣΟΨΑΡΩΝ

1. FANCY χρυσόψαρα

Τα **fancy χρυσόψαρα** τα χαρακτηρίζει το κοντόχοντρο σχήμα και η διπλή ουρά. Υπάρχουν διαφορές "ποικιλίες", που ξεχωρίζουν από το χρώμα τους και κάποια άλλα διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά, όπως στο σχήμα, τα λέπια, τα μάτια, κάποια εξογκώματα, τα πτερύγια κλπ

Δεν γίνονται τόσο μεγάλα όπως τα άλλα είδη (common, comet, shubunkin) και είναι πιο αργοί κολυμβητές (λόγο σχήματος φυσικά). Φτάνουν τα 15-20 cm τελικό μέγεθος, ανάλογα το είδος. (κάποια φτάνουν και 25 cm)

Είναι "φτιαγμένα" μέσω μακροχρόνων επιλεκτικών αναπαραγωγών, για να τονιστούν αυτά τα χαρακτηριστικά μέσα από τις γενιές.

Συνήθως, όσο πιο έντονα είναι αυτά τα "ιδιαίτερα" χαρακτηριστικά, τόσο περισσότερο εμποδίζουν τα ψάρια, στη διαβίωση τους.

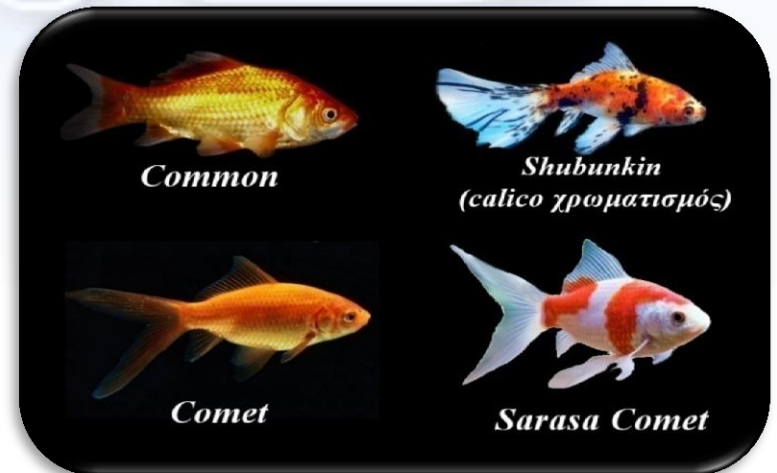
2. COMMON, COMET και SHUBUNKIN χρυσόψαρα

Αυτά τα χρυσόψαρα, τα χαρακτηρίζει το μακρουλό σχήμα κυτρίνου και η μονή ουρά (ένα άκρο πάει πάνω κι ένα κάτω, διχαλωτά, όπως των περισσότερων ψαριών.) και είναι τα **Common, Comet και Shubunkin** (παρόμοιο μακρουλό σχήμα με τα common, αλλά με μεγαλύτερη ουρά, μονή πάντα).

Είναι γρήγοροι κολυμβητές και φτάνουν τα 30-35 cm τελικό μέγεθος.

Κάποια μεγαλώνουν ακόμα περισσότερο, ιδίως αν είναι σε πιο μεγάλο ενυδρείο ή λίμνη, και σε "πράσινο νερό".

Σημαντική υποσημείωση : Τα *Koi* (*Cyprinus carpio haematopterus*) **δεν ανήκουν στο είδος των χρυσόψαρων, και ζουν αποκλειστικά σε λίμνη.** Φτάνουν σε πολύ μεγαλύτερο μέγεθος (μέχρι 90 cm) και ηλικία από τα χρυσόψαρα. Ο Hanako έφτασε σε ηλικία 226 ετών.

Διατήρηση χρυσόψαρων σε ενυδρείο

Διατήρηση σε στρογγυλή γυάλα ή χωρίς φίλτρο, είναι ανεπίτρεπτη. Σε κάποια κράτη απαγορεύεται και δια νόμου.

Τα κοντόχοντρα χρυσόψαρα με διπλή ουρά (Fancy) διατηρούνται σε ενυδρείο μίνιμουμ μήκους 80-100 cm (ακόμα και για ένα από αυτά), και μίνιμουμ 40 λίτρα για κάθε ένα από αυτά.

Τα μακρουλά χρυσόψαρα με μονή ουρά (common, comet, shubunkin) διατηρούνται (αν όχι σε λίμνη), σε ενυδρείο μίνιμουμ μήκους 120-150 cm. (ακόμα και για ένα ψάρι μόνο του) και μίνιμουμ 70 λίτρα για κάθε ένα από αυτά.

- **Γεγονός 1:** Όσα περισσότερα λίτρα δίνουμε σε κάθε ψάρι, τόσο λιγότερη συντήρηση (αλλαγές νερού, καθάρισμα κλπ) χρειάζεται το ενυδρείο.

- **Γεγονός 2:** Σε όσο μεγαλύτερο ενυδρείο βάζουμε ένα ψάρι, τόσο πιο σωστά αναπτύσσεται.

Παράμετροι νερού διατήρησης χρυσόψαρων

pH 7.2-8.0

GH 10-18 dGH

Θερμοκρασία (στο ενυδρείο) 5-28 °C (ανάλογα την εποχή του έτους)

Για τα fancy λίγο πιο περιορισμένες οι θερμοκρασίες (15-28 °C)

Απαιτείται αποφυγή απότομων μεταβολών των παραμέτρων.

Συμβατοί συγγάτοικοι

Οι καλύτεροι συγγάτοικοι για χρυσόψαρα είναι κι άλλα χρυσόψαρα (εφόσον φτάνουν τα λίτρα του ενυδρείου, η φίλτρανση, και η όρεξη μας για περισσότερες αλλαγές νερού)

Κάποιοι άλλοι πιθανοί συμβατοί συγγάτοικοι, θα πρέπει να είναι συμβατοί στις παραμέτρους (pH, GH, θερμοκρασία μέσα σε όλο το έτος - με μεγαλύτερο πρόβλημα ασυμβατότητας τη θερμοκρασία) και να μην έχουν πρόβλημα παράλληλης σίτισης με τα χρυσόψαρα και ειρηνικής συμβίωσης.

Επειδή είναι δύσκολο άλλα ζωντανά να προλαβαίνουν να τρώνε δίπλα στα χρυσόψαρα και επειδή όποιο ζωντανό χωράει στο στόμα του χρυσόψαρου, το πιθανότερο είναι να φαγωθεί κάποια στιγμή, η συμβίωση με άλλα είδη ακόμα κι αν ζουν στις ίδιες παραμέτρους, είναι ένα ρίσκο και τουλάχιστον θα κάνει δύσκολη τη ζωή τους.

Τα σαλιγκάρια **zebra nerite** ίσως είναι πιθανός συγγάτοικος και μόνο αν δεν αφήνουμε να πέσει η θερμοκρασία κάτω από 16-17 °C, όπως και τα **applesnails** (όχι κάτω από 19-20 °C) ή αρκετά μεγάλη γαρίδα (ερευνούμε τις θερμοκρασίες πάντα) με καλύτερη επιλογή τις ενήλικες (μεγάλες) **Amano shrimps** (15-28 °C).

Πάντως το να μην αφήνουμε τις θερμοκρασίες να ακολουθούν κάπως τον ετήσιο κύκλο τους, έτσι ώστε να βάλουμε άλλους συγγάτοικους, δεν είναι τόσο καλό για τα χρυσόψαρα.

Ανάπτυξη

Στη αρχή της ζωής τους η ανάπτυξη είναι γρήγορη.

Σε 3 μήνες ένα χρυσόψαρο συνήθως έχει διπλασιαστεί σε μέγεθος από ότι είναι στην ηλικία του ενός μηνός, και σε ένα χρόνο έχει τετραπλασιαστεί.

Σε δύο χρόνια είναι διπλάσιο από την ηλικία του ενός έτους και μετά η ανάπτυξη συνεχίζεται μεν, αλλά αργά (record Guinness το χρυσόψαρο του Joris Gijsbers με μέγεθος 47.4 cm χωρίς την ουρά!).

Εκτός από το μέγεθος του ενυδρείου και τη γενετική προδιάθεση, σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη παίζει η ποιότητα του νερού, η διατροφή και η θερμοκρασία.

Σε νεαρή ηλικία χρειάζονται περισσότερη πρωτεΐνη και η ιδανική θερμοκρασία για ανάπτυξη είναι 20-26 °C.

Προσδόκιμο ζωής

Συνήθως στα ενυδρεία μπορούν να ζήσουν μέχρι 15-25 έτη, όμως κάποιοι έχουν κατορθώσει να τα διατηρήσουν για πάνω από 40 έτη (record Guinness ο Tish της Hilda Hand που έζησε 43 έτη).

Διατροφή

Τα χρυσόψαρα είναι παμφάγα και τρώνε όλη μέρα.

Λόγο της απουσίας στομάχου (παρόμοιοι με αλλά ψάρια), προτιμούνται τα πολλαπλά μικρά γεύματα, αντί για 1 μεγάλο γεύμα.

Εκτός της βασικής ισορροπημένης καλής ποιότητας ξηράς τροφής, (καλύτερα σε μορφή κόκκου, pellet, ή stick που δεν πρέπει να επιπλέει αλλιώς πρέπει να μουλιάζεται πριν το τάισμα, αφού υπάρχει περίπτωση αν καταπίνουν αέρα μαζί με την τροφή να επηρεάζεται η νηκτική κύστη τους – swim bladder disease – κυρίως στα fancy είδη), πρέπει να υπάρχει ποικιλία τροφών.

Άλλες τροφές που μπορούμε να ταΐζουμε 2-3 φορές την εβδομάδα εναλλάξ, είναι η σπιρουλίνα (spirulina), mysis, krill, artemia, bloodworms, έντομα, σκουλήκια, ξηρά, φρέσκα ή κατεψυγμένα, όπως και η παροχή ζωντανών φυτών ενυδρείου (πχ *Lemna minor*, κερατόφυλλο, polysperma κλπ) από κλαδέματα μας από άλλα τυχόν ενυδρεία μας.

Μπορούμε κάπου κάπου, ή όταν παρατηρούμε θέμα δυσκολιότητας, να ταΐζουμε μια μπουκιά λιωμένο φρέσκο ή κατεψυγμένο (όχι κονσέρβα) αρακά, ξεφλουδισμένο και ζεματισμένο σε βραστό νερό για 3-5 λεπτά σε ένα μπρίκι.

Το τάισμα δεν είναι απαραίτητο να γίνεται σε προκαθορισμένες ώρες (μάλλον το αντίθετο είναι καλύτερο), και ούτε πάντα σε ίδιες ποσότητες και συχνότητα.

Μπορεί να γίνει και νηστεία μιας ή περισσότερων ημερών.

Αν απουσιάσουμε πχ, μπορούν τα ψάρια να μείνουν ατάιστα για αρκετό καιρό, ανάλογα την φυσική τους κατάσταση και τη θερμοκρασία. (Το χειμώνα αντέχουν περισσότερο νηστικά)

Προσέχουμε στις τροφές να μη έχει περάσει η ημερομηνία λήξης και να μην είναι ανοιγμένες πάνω από 3-4 μήνες, αφού μετά από αυτά, οι τροφές οξειδώνονται και χάνονται οι βιταμίνες τους με τον αέρα και το φως (χωρίς βιταμίνες δεν γίνεται ο μεταβολισμός των θρεπτικών ουσιών) και η κατάληξη είναι ασθένειες.

Τα νεαρά χρυσόψαρα (μέχρι 1,5-2 ετών), πρέπει να προσλαμβάνουν περισσότερη πρωτεΐνη (πχ bloodworms, krill, artemia) για σωστή ανάπτυξη και όσο μεγαλώνουν ηλικιακά, το ποσοστό της πρωτεΐνης να μειώνεται και να αντικαθίσταται με φυτική τροφή (για αποφυγή προβλημάτων υγείας).

Τρόπος τσίματος

Το σκεπτικό είναι να ταΐζουμε μικρές ποσότητες (πχ 1-2 γεμάτες μπουκιές το κάθε ψάρι - το ψάρι συνήθως βάζει στο στόμα του όση τροφή μπορεί να χωρέσει και μετά αρχίζει το μάσημα της, αυτή είναι 1 μπουκιά) και πολλές φορές την ημέρα.

Η θερμοκρασία παίζει σημαντικό ρόλο στη σίτιση (όπως και στην ανάπτυξη).

Ενδεικτικά:

Σε θερμοκρασίες κάτω από 5 °C διακόπτουμε τη σίτιση (και τα ίδια τα ψάρια δεν τρώνε, λόγω διακοπής του μεταβολισμού).

6-7 °C, τσίμα 1 φορά την εβδομάδα

8-10 °C, τσίμα 2-3 φορές την εβδομάδα

11-12 °C, τσίμα 1 φορά την ημέρα

13-15 °C, τσίμα 2 φορές την ημέρα

16-18 °C, τσίμα 3 φορές την ημέρα

19-26 °C, τσίμα 3-5 φορές την ημέρα

27-28 °C, τσίμα 2 φορές την ημέρα

28-30 °C, τσίμα 1 φορά την ημέρα

Greek Aquarist's Boards

Περισσότερες λεπτομέρειες στο <http://www.aquatek.gr/vb/showthread.php?t=74230>

Τυπώνεται και διακινείται κατόπιν άδειας του συγγραφέα, από το Greek Aquarist's Boards, www.aquatek.gr © 2014